

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ за кредитно-модульною системою організації навчального процесу

● Збірник навчальних програм



УДК 373.8.+378.147(073)

ББК 74.58в6я73

П42

Схвалено до друку Вченою радою Педагогічного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка
(Протокол № 5 від 18 січня 2012 р.)

Авторський колектив:

С. М. Мартиненко, О. В. Матвієнко, В. О. Науменко, С. Г. Дубовик, Г. Л. Бондаренко, А. І. Мовчун, М. Д. Осколова, О. Г. Лобчук, Н. С. Китиченко, К. П. Нещипоренко, І. Г. Толубко, І. Г. Сухопара, Л. В. Шкарбан, Ф. О. Слободкіна

Загальна редакція: *С. М. Мартиненко, О. В. Леонтєвої*

Рецензенти:

Бондар В. І., директор Інституту педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України;

Тарасенко Г. С., завідувач кафедри педагогіки і методики початкового навчання Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор педагогічних наук, професор.

П42 **Підготовка фахівців початкової освіти за кредитно-модульною системою організації навчального процесу** : зб. навч. програм / С. М. Мартиненко, О. В. Матвієнко, В. О. Науменко [та ін.]; заг. ред. С. М. Мартиненко, О. В. Леонтєвої. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. — 372 с.

Видання є узагальненням досвіду підготовки фахівців початкової освіти за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу. У кожному розділі збірника подано навчальні програми основних курсів підготовки майбутніх учителів початкової школи, тематику семінарських і практичних занять, індивідуальні навчально-дослідні завдання та питання для самостійної роботи.

Для викладачів і студентів вищих педагогічних навчальних закладів, усіх, хто цікавиться питаннями фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи.

УДК 373.8.+378.147(073)

ББК 74.58в6я73

© С. М. Мартиненко, О. В. Матвієнко, В. О. Науменко та ін., 2012
© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2012

ВІД АВТОРІВ

Першому вчителю присвячується...

В умовах інтеграції України у світовий та європейський освітній простір, стрімкого науково-технічного прогресу, інформатизації та комп'ютеризації суспільства, зміни суспільних відносин інтенсивно здійснюється модернізація системи освіти, що в свою чергу ставить перед педагогічною наукою комплекс проблем. До них належить і проблема якісної підготовки майбутніх учителів початкової школи, формування їх професійної компетентності. Вищими навчальними закладами для сучасної школи мають бути підготовлені компетентнісні педагоги, які володіють широкими за обсягом і глибокими за змістом знаннями й уміннями, здатністю їх реалізувати у професійній діяльності.

Початкова школа — це якісно новий етап у житті дитини: молодший школяр починає систематичне навчання, відбувається зміна провідної діяльності — з ігрової на навчальну, розширюється сфера його взаємодії з навколишнім світом. Початкова освіта має свої особливості, що відрізняють її від усіх етапів шкільної освіти. Вона є фундаментом подальшого навчання. Насамперед це стосується сформованості загальнонавчальних умінь, навичок і способів діяльності, пізнавальних інтересів і мотивації.

У зв'язку з цим учитель початкової школи має володіти не лише фундаментальними знаннями з предметних дисциплін, але й комплексом конкретних засобів професійної діяльності щодо застосування набутих знань і вмінь у галузі навчально-виховної роботи, соціально-педагогічної, культурно-освітньої, науково-методичної, організаційно-управлінської діяльності. Однак, у теорії і практиці сучасної вищої школи не вирішено питання про оптимальне співвідношення і структуру компонентів професійної підготовки, потребують удосконалення діагностичні методики визначення рівня готовності особистості

до професійної діяльності, відсутня система критеріїв і показників, що дозволяють оцінити рівень сформованості професійної компетентності, не надається належної уваги впровадженню інноваційних технологій у процес навчання студентів, використанню компетентнісного підходу.

Методологічними засадами цього процесу є Національна доктрина розвитку освіти, Концепція розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір, Закони України «Про освіту» (1991, 2006), «Про загальну середню освіту» (1999), «Про вищу освіту» (2002), Державний стандарт початкової загальної освіти (2012). Проте в системі підготовки педагогічних кадрів для початкової школи ще недостатньо враховуються об'єктивні тенденції та актуальні потреби розвитку національної освіти загалом, професійний розвиток майбутніх педагогів на засадах особистісно зорієнтованої педагогіки; приведення змісту фундаментальної, психолого-педагогічної, інформаційно-технологічної, практичної та соціально-гуманітарної підготовки педагогічних працівників відповідно до вимог інформаційно-технологічного суспільства та змін, що відбулися в загальній середній освіті, модернізація освітньої діяльності у вищих педагогічних навчальних закладах на основі застосування інноваційних педагогічних технологій і створення нового покоління засобів навчання.

Кафедра початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Київського університету імені Бориса Грінченка впродовж тривалого часу працює над забезпеченням варіативності навчання, створюючи освітні та професійні програми з метою сприяння більш повній реалізації творчого потенціалу особистості, здійснення гнучкості навчання, швидкого реагування на зміни соціальних процесів, адаптації майбутніх учителів до умов ринкової економіки.

У збірнику навчальних програм вміщено матеріали з досвіду роботи кафедри щодо створення програм фахових навчальних дисциплін спеціальності «Початкова освіта» для студентів ОКР «бакалавр» за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Збірник навчальних програм буде корисним викладачам і студентам вищих педагогічних закладів, усім, хто цікавиться проблемами професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи, застосуванням фахових знань у реалізації особистісних і професійних життєвих стратегій.

Висловлюємо глибоку вдячність усім рецензентам збірника за інтерес, виявлений до наших напрацювань, слушні зауваження та побажання.

Автори

ЗМІСТ

Від авторів	3
Вступ до спеціальності	5
Дитяча література	23
Методика навчання освітньої галузі «Мова і література»	
<i>Методика української мови: навчання грамоти</i>	54
<i>Методика навчання української мови</i>	83
<i>Методика навчання російської мови</i>	129
Методика навчання освітньої галузі «Мистецтва»	
<i>Основи сценічного та екранного мистецтва</i>	
<i>з методикою навчання</i>	160
<i>Образотворче мистецтво з методикою навчання</i>	180
<i>Музичне виховання і основи хореографії</i>	
<i>з методикою навчання</i>	201
Методика виховної роботи	225
Культура читання з практикумом	250
Каліграфія	266
Основи мистецтв	279
Педагогічні технології навчання української мови	297
Педагогічна майстерність	311
Підготовка вчителя до роботи з батьками	332
Виховання толерантності в учнів початкової школи	343
Організація індивідуальної навчально-дослідної	
роботи з вивчення навчальних дисциплін	365
Система поточного і підсумкового контролю знань	367
Методи навчання та методичне забезпечення	
фахових дисциплін	370